

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 494/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, L. Novomeského 25, Pezinok, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/501/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“),

pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/501/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C/501/2008, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o žalobe o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vystupovala sťažovateľka v procesnom postavení odporkyne a bola zastúpená advokátkou [REDACTED], [REDACTED].

Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C/501/2008-242 z 18. mája 2011 konanie v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy zastavil a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Uvedené rozhodnutie v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co/316/2011-288 z 5. júna 2012 nadobudlo právoplatnosť 12. júna 2012. Postup okresného súdu „v konaní vo veci samej“ bol predmetnom ústavného prieskumu v súvislosti so sťažnosťou sťažovateľky, ktorú ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 453/2014-9 z 30. júla 2014 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keď zistil, že „okresný súd v napadnutom konaní v rozsahu vymedzenom sťažovateľkou... vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu jej právnej neistoty, a preto už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh tohto konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda... nemohol už ani porušovať jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“.

Rozsudkom č. k. 4 C/501/2008-242 z 18. mája 2011 okresný súd taktiež vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. Vykonal tak uznesením č. k. 4 C/501/2008-314 z 25. novembra 2014, ktorým sťažovateľke priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 491,98 €. Proti uvedenému

uznesení z dôvodu nesprávneho výpočtu výšky trov konania podal odvolanie 18. decembra 2014 právny zástupca navrhovateľa a 12. januára 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že okresný súd dosiaľ „*vec nepredložil Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní o trovách právneho zastúpenia, pričom o jej trovách nekonal a nerozhodol. Stav neistoty sťažovateľky o výsledok konania ako celku doposiaľ trvá, pričom vinou neefektívneho konania a prietahov nebolo doposiaľ ani v konaní o trovách konania, ktoré sťažovateľke vznikli, a ani o trovách právneho zastúpenia právoplatne rozhodnuté.*“. Z tohto dôvodu sťažovateľka ešte 13. marca 2015 podala predsedovi okresného súdu „*sťažnosť na prietahy a porušenie môjho práva na spravodlivé súdne konanie*“.

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/501/2008 porušil jej základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal v konaní vedenom sp. zn. 4 C/501/2008 konať bez zbytočných prietahov a zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 500 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 295,74 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/501/2008. Ťažiskovým argumentom, ktorým sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojich práv, je skutočnosť, že dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o trovách predmetného konania.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie

stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu... K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Uvedená judikatúra je sťažovateľke aj jej právnej zástupkyňi známa už z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 453/2014-9 z 30. júla 2014.

Na doplnenie ústavný súd uvádza, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Okrem toho, prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (IV. ÚS 242/07).

Ako bolo uvedené, okresný súd o trovách konania rozhodol ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, keď uznesením č. k. 4 C/501/2008-314 z 25. novembra 2014 priznal sťažovateľke náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 491,98 €. Proti uvedenému uzneseniu z dôvodu nesprávneho výpočtu výšky trov konania podal odvolanie 18. decembra 2014 právny zástupca navrhovateľa a 12. januára 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky.

Ústavný súd na krajskom súde zistil, že spis okresného súdu sp. zn. 4 C/501/2008 spolu s opravnými prostriedkami mu bol doručený 2. apríla 2015. Krajský súd vec vedie pod sp. zn. 2 Co/96/2015 a o odvolaniach účastníkov dosiaľ nerozhodol.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím o trovách konania, jeho doručením účastníkom konania, vykonaním procesných úkonov súvisiacich s podanými opravnými prostriedkami, ako aj predložením veci odvolaciemu súdu vykonal všetky zákonom predpokladané úkony smerujúce k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky. Keďže okolnosti posudzovaného prípadu nedosahujú takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v ňou napadnutej časti konania

vedeného pod sp. zn. 4 C/501/2008, ústavný súd predloženú sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015